

- 13 sualem moti prius ex Juris præsumptione ꝑ, secundum quam contractus potius censetur censuaris, quam emphyteoticus Alberic. de Rosate in l. 2. n. 13. C. de Jur. emphyt. Ruin. conf. 161. n. 28. lib. 1. Hippol. de Maril. Singul. 95. n. 2. Rot. penes Card. Mantic. decis. 134. n. 3. Caval. decis. 201. n. 2. Buratt. decis. 334. n. fin. & decis. 601. n. 3. & 116. bo. me. Merlin. dec. 545. n. 1. & in rec. dec. 400. n. 7. & dec. 606. n. 2. par. 1. Secundò ex onere Marchioni ejusque hæredibus, & successoribus ad Investituram vocatis in juncto solvendi in perpetuum annuos Florenos centum auri de Camera Monasterio S. Andreae. Hæc enim quantitas responsionis tanquam æquans fructus Villarum de tempore concessionis, ut deprehenditur ex quo altera illarum, nempe Saleta in dicto Instrumento de anno 1272. Stipulato dicitur empta ab Abbate pro pretio librarum 625. monetæ Papien. vix ascendenti ad Scuta centum, monetæ Romanæ, & in dubio ꝑ etiam præsumitur donec contrarium probetur Ruin. dict. conf. 161. nu. 25. Rot. dec. 14. n. 10. par. 6. rec. præstat maximum argumentum ad discernendum concessionem esse censualem. In qua certi Juris est, quod regulariter solutio solet correspondere fructibus ꝑ At in emphyteusi solvitur quid modicum in recognitionem domini directi, non autem in fructuum recompensationem, ut distinguunt Bart. in l. 1. n. 4. & ibi etiam Bald. in 2. lectura nu. 27. vers. quero C. de Jur. emphyt. Ruin. d. conf. 161. nu. 21. & 29. in fin. Roland. à Valle conf. 96. n. 25. lib. 1. Nevizzan. conf. 92. n. 12. & 45. cum seq. Dec. conf. 164. sub n. 2. Franc. Aretin. conf. 55. num. 5. alique congesti per Rot. coram Buratt. dict. decis. 334. nu. 1. apud Merlin. in eadem decis. 545. n. 2. & 3. & decis. 14. n. 24. & 25. par. 6. rec. Tertio quia non legitur reservatus consensus Abbatis ꝑ, ubi casus alienationis conveniret, desuntque conventiones & pacta illius Dominium præferentia, quod pariter demonstrat concessionem fuisse habitam pro censuaria Dec. dict. conf. 164. num. 2. Rot. in præcitat. decis. 400. n. 8. par. 1. & dec. 601. n. 4. coram Buratt. Id, quod non accidit in contractu emphyteutico ꝑ, ubi utile dominium transfertur in emphyteotam l. 1. §. qui in perpetuum, & ibi scribentes ff. si ager. Vectigal. Bero. conf. 146. nu. 2. lib. 1. Menoch. de præsumpt. lib. 3. præf. 106. n. 1. & 2. Caval. decis. 201. n. 3. Dominus verò rei in emphyteusim traditæ ꝑ semper super ea aliquod Jus, directumque dominium retinet. Imol. C. ad audientiam 9. n. 4. de reb. Eccles. non alien. Dec. eod. conf. 164. sub nu. 2. vers. Cum ergò. Mantic. de tac. & ambig. lib. 22. tit. 3. n. 9. Rot. dec. 545. n. 6. coram bo. me. Merlin. & dec. 14. n. 31. par. 6. Quarto, quia in ipso concessionis Instrumento disertis verbis habetur solutionem Florenorum centum auri esse faciendam pro censu, non pro Canone. Talis enim debet judicari contractus ꝑ, quem verba demonstrant, & à partibus denominatur l. qui fundum 40. §. fundi ff. de Contrah. empt. & in terminis dixerunt Soccin. sen. conf. 167. n. 6. lib. 2. Aretin. d. conf. 55. in fin. Rot. dec. 400. n. 8. par. 1. & 14. n. 4. & decis. 188. nu. 2. par. 6. & decis. 425. nu. 2. post Modern. Perusin. de Cens. & alii cumulatim in sæpe citata decis. 545. num. 7. bon. mem. Merlini. Et denique concurrunt diuturna observantia ne dùm in exactione semper facta à Canonicis pro affectu, livello, & censu perpetuo, ut expressè legitur in partitis librorum Monasterii, in quibus solutiones adnotatæ sunt Sum. Abbatis num. 2. Verùm etiam in alienationibus proprietatis ipsarum Villarum, & bonorum in quibus extincta linea Marchionis Montis ferrati

successerunt Duces Mantuæ hæredes extranei, & ab istis Villa Salettæ, & Castrum Turrionis in Ponzonos distracta, & successivè ad Marchionem Spinulam deventa eodem Summ. nu. 3. & 4. Laudemio non soluto, neque addito consensu Canonicorum: Immo mediante dictorum censuum receptione omnia gesta approbantur. Per istam igitur observantiam ꝑ tanti temporis, satis declarata concessio pro censuaria, & ab ipsis Canonicis exactoribus pro tali renta Gabr. conf. 76. n. 15. & 16. lib. 2. Mantic. de tac. lib. 22. tit. 8. n. 35. & 36. Menoch. præsumpt. 111. n. 3. lib. 3. Manent. conf. 108. n. 2. 35. & 37. & decis. 2. nu. 3. Et in terminis similibus partitarum librorum Rot. dec. 606. n. fin. par. pr. rec.

Non obstat expressio emphyteutis semel, ac iterùm facta, ob quam prætenditur de intentione Papæ ꝑ fuisse concedere bona in emphyteusim non ad censum, & livellum perpetuum; quoniam hujusmodi intellectus pugnat cum aliis, & præcipuè correspondentia annuæ præstationis fructibus bonorum ꝑ supra animadversis contrarium demonstrantibus, hæcque prævalere debent nihil obstante quod denominatio cantet de emphyteusi, sicut notant Bald. in rubr. num. 12. C. de jur. emphyt. Ruin. in citato conf. 161. n. 27. cum duob. seqq. Nevizzan. in dict. conf. 92. Nat. conf. 3. n. 2. Mantic. de tac. eod. lib. 22. & tit. 3. nu. 12. Dec. d. conf. 164. num. 3. Bero. quæst. 14. num. 3. & 4. Menoch. dict. præsumpt. 106. n. 11. Ubi quod si dictum fuit concedo in emphyteusim ꝑ, vel in censum, ex illis verbis, in censum dicitur recessum ab illis in emphyteusim Seraphin. dec. 313. n. 3. Buratt. dict. dec. 334. sub n. 10. vers. 3. & seq. & in illa 545. Merlini n. 6. & par. 6. dec. 14. n. 11. & 12.

Ex quibus deprehenditur ad præsentem facti speciem non applicari decisiones, & auctoritates in oppositum adductæ, quia procedunt ubi adest explicita domini directi reservatio apud bona concedentem & concurrunt pacta, quæ magis inferunt emphyteusim, quam censum; ut bene explicat Rot. in dec. 611. n. 28. & 29. par. 4. tom. 3. rec. Vel ubi quoque Jura pro Monasterio data cum adminiculis ponderatis aliquam domini probationem constituerent ad arguendum concessionem emphyteoticam, adhuc non sufficiunt, cum validiores sint probationes ꝑ, & conjecturæ supra deductæ suadentes esse censuariam unà cum Juris præsumptione, quæ semper firma manet posito citrà veri præjudicium, quod probationes conquisissentur ad invicem ut bene ad rem firmavit Rot. coram bo. me. Merlin. dict. dec. 545. n. 15. & 16.

Hinc meritò conclusum fuit nullatenus factum esse locum devolutioni capite alienationis, consensu Abbatis, & Canonicorum non adhibito, & ob non solutionem laudemii, & census, quia istis de causis dùm non versamur in contractu emphyteutico, sed censuali, bona ex natura contractus non incidunt in commissum propter translationem utriusque domini directi, & utilis in Censuarium, qui propterea à Jure suo non cadit ꝑ, ut de non solvete Censum tempore debito est textus cum Gloss. in C. constitutus 6. de relig. dom. Imol. in d. C. ad audientiam de reb. Eccles. non alien. Soccin. sen. conf. 167. n. 6. lib. 2. Dec. conf. 164. supra citat. sub n. 1. vers. Sed tamen his, & n. 2. ubi quod Text. in C. 4. de locat. & conduct. habet duntaxat locum in contractu emphyt. Mantic. eod. l. 22. & tit. 3. nu. 10. & 11. & dec. 134. num. Hond. conf. 81. n. 4. lib. 2. Menoch. d. præf. 16. n. 16. Rot. d. 400. nu. 7. & 15. & d. 606. in fin. p. 1. rec. Et de eo, qui distraxit bona irrequisito Domino, 27 quia

quia dicitur translatum dominium in ipsum alienantem ratione illius uti Dominus alienare potest Dec. ubi supra sub num. 3. vers. ultimo non obstat, dicens hæc duo æquiparari in contractu censuali, ut quis à Jure suo non cadat tam in solvendo, quam in alienando Ruin. conf. 42. n. 8. lib. 1. Menoch. conf. 414. num. 15. in fin. & seq. & dict. præsumpt. 106. nu. 19. Honded. eod. conf. 81. n. 5. Rota decis. 425. nu. 10. in fin. penes Cenc. de cens. Nec laudemium solvit, Menoch. ibid. nu. 7. & 8. Mantic. d. tit. 3. num. 15. Rota in allegatis decisione 400. num. 8. part. 1. & decis. 14. num. 48. & 47. part. 6.

Prædictaque facilius recipienda sunt quoad devolutionem Castrum Turrionis mari circumdati, & militibus custoditi, de quo nulla fit mentio in motu proprio, nec ut assereretur, probatum fuit esse sub Villa Planchetæ comprehensum, & proinde minus respectu illius justificatur dominium, ut Marchio subjaceat caducitati ꝑ, à qua ut excusetur quælibet, & etiam minus justa causa solet admitti ad tex. in l. igitur 12. ff. de liberal. caus. Angel. in plag. 14. C. ad l. Flav. de plag. Rota decis. 232. num. 2. & decis. 571. num. 4. part. 2. & 282. num. 5. part. 4. tom. 2. & decis. 293. num. fin. part. 6. rec. Juncta maxime judiciali oblatione solvendi ꝑ totum id, in quo factis calculis apparebit remanere debitorem, quæ oblatio ad effectum evitandi caducitatis poenam habet vim solutionis l. si rem 9. §. ult. ff. de pignorat. act. Bart. in l. interdum 73. §. fin. ff. de verb. oblig. Socin. sen. conf. 118. nu. 10. lib. 4. & Socin. jun. de communi conf. 63. num. 19. lib. 2. Becc. conf. 196. nu. 2. lib. 1. Surd. conf. 86. num. 27. & 28. Rota coram Corretulo decis. 78. num. 10.

Et ita utraque &c.

DECISIO CXXVIII.

R. P. D. MELTIO.

Bononien. Fideicommissi de Amornis.

Mercurii 26 Junii 1658.

SUMMARIUM.

- 1 Immissio conceditur fideicommissario ubi concurrunt requisita.
- 2 Nepotes quando filiorum appellatione non veniant.
- 3 Testator quando restrinxit vocationem ad certas personas, ad alias substitutio non extenditur.
- 5 Conjecturæ non attenduntur, ubi adest clara Testatoris dispositio.
- 6 Descendens mediata per lineam femininam censetur extraneus, quo ad substitutionem factam de filiis & descendantibus masculis feminæ.
- 7 Absurdum considerari non potest ubi constat de expressa mente testatoris aliquo modo substituentis.
- 8 Absurdi sub prætextu non licet recedere à verbis testamenti, nec trahere vocationem ad exclusos.

M Athæus Amornis hæredibus institutis Julio Cæsare, & Alexandro ex Dominico ipsius germano fratre nepotibus perpetuum, & absolutum inter illos in casu obitus alicujus qua-

documque sine filiis masculis, & de legitimo matrimonio natis fideicommissum cum reciproca substitutione ordinavit, & in defectum eorumdem hæredum cum liberis masculis, & per masculum descendantibus legitimis & naturalibus quocumque cujuslibet ipsorum liberos masculos cum eadem masculinitatis, & legitimitatis qualitate reciprocè pariter substituit. Deinde verò post obitum dictorum hæredum, ac omnium ipsorum filiorum masculorum, & per masculum descendantium ultimo decedenti naturales, spuos, seu aliter illegitimè ab eisdem institutis proximiores masculos, & per lineam masculinam naturalium descendentes in infinitum in omnibus ipsius Testatoris bonis substituit, & in istorum descendantium naturalium, & spriorum, ac totalis lineæ masculinæ extinctionis defectum filios masculos legitimos, & naturales ex Lucretia, & Ludovica ipsius fideicommittentis nepotibus vocavit cum expressa tamen declaratione concepta sub his formalibus verbis: *Declarans etiam idem Testator ad evitandum dubium à Doctoribus consideratum hoc casu appellatione filiorum nepotes non contineri, sed solum filios præcisè & non ultiores esse vocatos, & sic futuros pronepotes ipsius Testatoris, nisi casu quo aliquis, seu aliqui filiorum prædictarum DD. Ludovicæ, & Lucretiæ, vel alterius earum extaret, seu extarent, & admitteretur, quo casu tantum voluit præmortuorum filiorum masculorum prædictarum nepotum filios, unà cum illarum filiis superstitibus admitti, & patris personam repræsentare.* Ultimo demum ex prædictis quocumque sine filiis masculis legitimis & naturalibus decedenti, ac deficientibus aliis successivè vocatis, duos Pueros, seu Adolescentes ex Agnationibus, & Profapiis DD. de Pepulis, de Grassis, de Ursis, de Bologninis, & aliarum familiarum Bononienium, de quibus in testamento in §. 44. ab Officialibus Pauperum Verecundorum Montis Pietatis, ac aliis Civitatis Bononiæ Officialibus cum onere tamen deferendi insignia, & nomen Domus Amornæ eligendos substituit.

Defuncto Testatore ex descendantibus masculis institutorum Alexander junior filius Virgilio Alexandri senioris alterius ex primis hæredibus nepos unicus superstitit, qui donatis prius omnibus bonis fideicommissis d. Matthæi obnoxii Com. Gabrieli de Grassis, absque filiis decessit, & propterea purificato vigore ultimæ substitutionis fideicommissis ad favorem Puerorum, seu Adolescentium Bononienium stante deficientia aliorum prius vocatorum fuerunt ab Officialibus dictæ Civitatis ad præscriptam testamenti formam electi Com. Joseph Maria de Ursis, & Joannes Andreas de Bologninis, qui cum petant adversus ipsum D. Com. Gabrielem de Grassis pronepotem dictæ Lucretiæ, ac Donatarium dicti Alexandri junioris de Amornis ultimi gravati immissionem in possessionem bonorum fideicommissorum in vim l. fin. C. de edict. Div. Adr. toll. delata hujusmodi causa ad Rotam, ac mihi commissis dubitatum fuit, an ipsis sit concedenda immissio, & omnibus valdè perpensis, ac maturè discussis per Dominos fuit affirmativè resolutum.

Existencia enim supradicti fideicommissi præter quod inter partes non controversitur, literaliter colligitur ex inspectione ejusdemmet testamenti & comprobatur ex decisionibus emanatis coram me in hac causa sub die 18 Maii 1648. & 4. Aprilis 1650. prout quoque de bonorum identitate

tate constat ex eodem testamento impresso sub §. 55. cum seqq. ubi illa registrata leguntur, Purificatio autem dicti fideicommissi ad favorem D. D. de Ursis & Bolognini in vim ultimæ substitutionis satis resultare dicitur ex obitu Alexandri junioris ultimi descendens sine filiis. Cum igitur isti electi habeant omnes qualitates per testatorem requisitas, dubitari non potest quin dicantur esse in casu vocationis, & consequenter petitam immisionem assequi debeant ad not. per glos. in lib. qui duos verb. superstes fuit, ff. de reb. dub. Peregr. de fideic. art. 42, n. 2, cum seq. & nu. 17. Rota coram Penia decis. 719, num. 3, & in recent. decis. 93, nu. 1, & decis. 131, num. 1, par. 7. & coram Eminentissimo D. Card. Ottobono decis. III. num. 2.

2 Neque obstat visum fuit quod d. Comes Gabriel descendat à Paride Maria filio Dianæ filia Lucretiæ, neptis ipsius fideicommissantis, qui propterea cessare faciat casum ultimæ substitutionis ad favorem extraneorum per text. in leg. ex facto, §. si quis autem, ff. ad Trebell. lib. in testamento ff. de condit. & demonstr. Quia ille tanquam pronepos Lucretiæ ex Diana filia femina non potest comprehendi in dispositione Testatoris, nec sub denominatione filiorum, nec sub descendendum vocatione, quicquid enim dici posset, quando vocatio esset simpliciter concepta, & intraret conjecturæ ad inducendam comprehensionem nepotum nomine filiorum, prout admittit Rota in Bononiensi fideicommissi de Bargellinis 10 Februarii 1653, coram bon. mem. Bichio. Cessat in proposito casu omnis difficultas, ex quo Testator expressè declaravit, quod volebat comprehendere nepotes sub eo nomine, nisi in casu quo filii Ludovicæ, & Lucretiæ extarent, & admitterentur, tunc enim voluit duntaxat præmortuorum filiorum masculorum prædictarum neptum filios, unâ cum illarum filiis superstitibus admitti, & patris personam repræsentare. Cum igitur de tempore defectus descendentiæ masculinæ hæredum institutorum non adesset aliquis filius masculus Ludovicæ, & Lucretiæ, qui ex lege Testatoris potuerit admitti, utriusque casus remanet in simplicibus terminis primæ partis dictæ declarationis excludentis nepotes, & pronepotes, qualis est Comes Gabriel, quæ uti per se clara ex voluntate ejusdem fideicommissantis, & restricta ad certas personas non admittit aliam interpretationem, nec patitur extensionem substitutionis ad alias personas, Bald. in leg. illa n. 3, C. de collat. & in leg. quicumque nu. 12, C. de serv. fugit. Aretin. cons. 143, n. 5, Rota dec. 43, n. 2, par. 7, recent. & coram Eminentissimo D. Card. Ottobono decis. 217, num. 16.

3 Nec ad hujusmodi effectum quicquam operantur conjecturæ ponderatæ ab Informantibus pro dicto Comite Gabriele ad inducendam dictam comprehensionem, quia illæ non sunt attendendæ, ubi concurrat clara Testatoris dispositio; & evidenter constat ipsum aliter intellexisse, quam conjecturæ demonstrant, juxta not. per Cravet. cons. 47, n. 2, Rot. coram Merlino decis. 12, n. 51, & decis. 411, n. 22, & in recent. 348, n. 10, par. 6, tunc enim omnino standum est dictæ declarationi ad text. in l. fin. §. si autem, C. de bonis que liberis, Bertrand. cons. 286, num. 6, vers. facit quod vol. 2, Peregr. cons. 23, num. 45, cum seq. lib. 3, Rota coram Card. Mantice decis. 247, n. 3, & coram Buratt. decis. 73, n. 9, & dixit Rota in Nucerna fideicommissi 1 Julii 1650, coram me, in §. quo verò ad testamentum &c.

4 Dictam autem declarationem intelligendam esse

restrictam ad illum casum quo concurrerent filii nascituri insimul cum patris propter illa verba, hoc casu &c. Nullatenus subsistere visum est, quoniam explicitè Testator loquutus fuit de significatione verbi filiorum ad tollendum dubium à Doctoribus consideratum, non autem de concursu, nec dicta verba diversificant sensum substitutionis, ex quo nepotes admittuntur à Testatore in casu prædecessus filiorum dictarum foeminarum, cum id non possit verificari, nisi in casu quo dicti nepotes possent repræsentare filios dictarum foeminarum, ut clarè demonstrant alia verba subsequenti, ibi, nisi in casu quo &c. Hoc autem dici non potest de dicto Comite Gabriele, nec respectu patris, qui cum non esset filius, sed nepos ex Diana filia Lucretiæ, non fuit admittendus, nec admitti poterat repugnante Testatoris voluntate ad filios primi gradus literaliter restricta, nec respectu matris descendens ex alia femina, quæ tanquam finis lineæ masculinæ fuit expressè ab eodem Testatore exclusa, & consequenter tam ex defectu juris repræsentativi, quam masculinitatis, modo superius expressè requisitæ, ille prorsus substitutionis incapax redditur, ut not. Gratian. discept. for. 901, num. 22, Peregr. de fideicom. art. 26, num. 29, propè fin. Menoch. cons. 1229, num. 21, Fusar. de substit. quest. 404, nu. 24, & firmavit Rota in Bononiensi fideicommissi de Barberiis 5 Decembris 1650, §. siquidem certum est coram Eminentissimo D. Card. Corrado, & 19 Februarii 1652, coram bon. me. Bichio, & in Baren. Beneficii 8 Februarii 1656, §. E converso coram eodem.

5 Et hujusmodi exclusio clarior redditur ex alia declaratione facta per eundem Testatorem in §. 47, ibi, Et pro majori declaratione, ubi loquendo de exclusione filiorum foeminarum excipit solummodo filios dictarum Ludovicæ, & Lucretiæ, earumque liberos masculos, & per masculum descendentes, dum enim restrinxit dispositionem ad filios masculos dictarum foeminarum tantum, certum est non comprehendi cæteros descendentes ex linea foemina, & mediantibus aliis foeminis, qualis est dictus D. Comes Gabriel tanquam filius Paridis Mariæ filii Dianæ, filia Lucretiæ, nam dictæ foeminae ab ipso Testatore nullatenus fuerunt consideratæ, imò per supradictam declarationem manifestè exclusæ, & propterea dictus Gabriel uti descendens mediatè per lineam foemininam loco extranei considerandus est in dicta substitutione, juxta notata per Menoch. consil. 878, num. 18, & 19, & in præcit. cons. 1229, num. 27, & dixit Rota in dict. Bononiensi fideicommissi de Barberiis 19 Februarii 1652, coram bon. mem. Bichio, §. Quapropter. Et hoc tollit absurdum ponderatum ab Informantibus pro Comite Gabriele, quod isto retento intellectu proximiores excluderentur ab extraneis; Ultra quod nullum allegari potest absurdum, ubi constat de clara, & expressa voluntate Testatoris hoc modo substituentis, ut Rota firmavit in allegata Bononiensi fideicommissi de Barberiis 10 Decembris 1650, in §. deinde coram Eminentissimo Domino Cardinali Corrado, & 19 Februarii 1652, in §. quapropter, coram bon. me. Bichio, sub prætextu autem absurdi non licet recedere à verbis dispositoris Gabr. consil. 69, sub nu. 14, lib. 2, nec trahenda est vocatio ad personas expressè exclusas, & non comprehensas in verbis Peregr. de fideic. art. 11, sub num. 45, vers. in hac re puto Ego.

6 Et ita resolutum fuit utraque &c.

Decis.

DECISIO CXXIX.

R. P. D. PRIOLO.

Mediolanen. Pensionis.

Mercurii 26. Junii 1658.

SUMMARIUM.

- 1 Sententia validitas ex processu colligitur.
- 2 Fructus à die litis contestata debentur. Limita si petuntur ut fors, n. 3. Inexacti debentur successoribus, n. 5. Massæ communis residentibus de tempore exactionis distribuuntur, n. 7.
- 4 Canonici tanquam singuli de spectantibus ad massam transigere nequeunt. Exactionis difficultas acquisitionem non impedit.
- 8 Distributiones quotidianæ appellatur etiam fructus massæ collegialis. Non nisi interessentibus distribuuntur, n. 10. Declara ut n. 11, 12, & 13.
- 9 Residentia valdè differt ab interessentia.
- 14 Exceptio est de regula.
- 15 Verba subsequenti, quando ad declarationem præcedentium apponantur.
- 16 Testes deponentes per verba putat, credit, non probant. Massa sub residentiâ, continentur etiam distributiones quas etiam divinis non interessentes lucrantur, n. 17.
- 18 Observantia declarat concessionem factam Canonici quoad emolumenta per eos percipienda. Etiam si non sit præscripta, n. 19.

Aboluto iudicio contra Capitulum Ecclesiæ Metropolitanæ Mediolanen. tam super jure exigendi in futurum, quam super condemnatione restituendi terminos à die litis motæ decursum Officialibus & Beneficiariis ejusdem Ecclesiæ annuæ pensionis scutorum auri mille quam eorum massæ distributionum quotidianarum, seu residentiæ autoritate Apost. S. Carolus Archiepiscopus assignaverat. Alterum assumptum fuit pro restitutione terminorum decursum ante dictam litem, nempe ab anno 1583. usque ad annum 1613. In quo pariter Officiales, & Beneficiarij ad illorum solutionem Capitulum condemnari obtinuerunt. Super quibus hodie in tertia instantia causa iterum proposita sententiam Rota ex utroque tam validitatis, quam justitiæ fundamentis confirmandam esse Domini censuerunt.

1 Validitas manifesta resultat ex revolutione processus, juxta decis. Veralli 260. p. 2.

2 Justitia verò remanet abundè probata ex rationibus pleno, doctoque calamo exaratis, in decisionibus editis in prima instantia coram bon. mem. Merlino, die 6. Junii 1633. & 19. Janu. 1635. inter ejus impressas dec. 585. & 663. & in secunda coram bon. mem. Bichio die 31. Janu. 1646. & 27. Junii ejusdem anni, in quibus dictum fuit, Pensiones nomine Capituli exactas antè motam litem esse

3 restituendas, quia licet regulariter fructus non debeantur nisi à die motæ litis juxta text. in l. 2. de fructib. & litis expens. & in l. certum C. de rei vind. Nihilominus, cum in hoc iudicio Officiales, & Beneficiarij non egerint ad ejus exigendi pensionem, quo casu accessorie, & per modum sequelæ debentur fructus decursum à die motæ litis dumtaxat, sed infisterint pro consecutione terminorum decursum, quo casu pensiones antè motam litem exactæ non uti fructus accessorii ad pensionem tanquam ad aliquod subjectum & di-

4 Decisiones ad Tract. de Alim.

5 stinctum capitale dentur, sed ut fors principalis, & capitale de per se consideratum, adeò ut nisi fiat condemnatio ad omnes pensiones decursas à die purificatæ obligationis dici non possit facta plenaria restitutio pensionis juxta propositam actionem ex doctrina Innocentii, in cap. querelam n. 3, vers. & nota extra de election. & fuit ponderatum in Mediolanen. fructuum 26. Maii 1589. coram Platto apud Marchesan. de commiss. p. 2. fol. 106. quemadmodum in præstationibus annuis, & in annuis legatis, quæ non uti fructus, sed tanquam fors principalis debentur, Grat. discept. for. c. 206. n. 20. Pacific. de Salv. inspect. 4. cap. 2. n. 82. ac etiam in decimis quando illæ petuntur uti fors, non autem uti accessorie ad jus decimandi, Rot. divers. dec. 689. n. 3. & 6. p. 3. Seraph. decis. 1168. n. 3. Toletana decimar. 21. Junii 1649. coram R. P. D. meo Celso, & in decisionibus hujus causæ, aliæ quamplures referuntur.

6 Nec ex eo quod non fuerint detractæ portiones tredecim Beneficiatorum, qui transegerunt super eorum portionibus & consenserunt illarum erogationi in opus fabricæ, ædium Canonicalium, argui potest excessus sententiæ Rotalis condemnantis ad illam integrè restituendam usque ab initio, quo expiravit assignatio dictæ pensionis facta ab eodem S. Carolo eidem fabricæ, quoniam pensiones tunc decursæ non ad eos uti singulos, sed ad mensam communem, seu massam Beneficiatorum spectabant, ideò super illis pro eorum interesse transigere minimè potuerunt ad notata per Garz. de benef. p. 3. c. 2. n. 428 & 429, Gonz. super reg. 8. gloss. 37. n. 26. vers. Propterea, fructus enim inexacti debentur successoribus, qui sunt de Collegio de tempore exactionis, non autem hæredibus præteritorum qui nullum particulare jus super illis unquam habuere, ut post multa jura concludit Calder. cons. 2. n. 2. vers. 3. casus de pecul. Clerical. Gambar. de offic. legat. lib. 6. q. 24. n. 562. Barbof. de jure Eccles. univers. li. 3. c. 17. n. 80. Idemque servari in Provincia Mediolani terminatum fuit in Concilio Provinciali quarto, De iis quæ ad Capitulum Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum pertinent lib. 4. n. 28. fol. 413. & ita reprobandò consuetudinem contrariam resolutum fuit, in Papien. fructuum 21. Febr. 1622. coram Remboldo, & in Novarien. Pensionis 29. Novembris 1626, coram Pirovano.

7 Minus arguitur excessus, ex eo quod pensio fuerit simpliciter reservata massæ distributionum quotidianarum, quæ debentur illis, qui divinis officiis interfunt, ut propterea Beneficiarij transigentes eorum portiones, quamvis solutio ob litem pendentem impediretur Capitulo cedere, vel remittere potuerint, cum difficultas exactionis juris acquisitionem non impediat ad text. in l. continuis §. illud ff. de verb. obligat. Moneta de distribut. quotidian. p. 3. q. 3. n. 16. cum pluribus aliis relatis in decis. hujus causæ super remissoria. §. quia materia articulata 12. Decembris 1647. coram Eminentissimo D. Card. Corrado.

8 Contrarium namque disponitur tam in Breve Gregorii ibi. Pensionem verò mille scutorum auri prædictam mensæ distributionum quotidianarum, seu residentiæ jam constitutæ, seu de novo constitutendæ, &c. quam ex decreto S. Caroli edito die 3. Februa. 1573, ibi nunc verò mensæ residentiæ seu massæ Officialium Ecclesiæ Mediolanen. unitæ, & applicatæ, &c. Ex quo sanè verbo residentiæ liquet assignationem factam fuisse non distributionibus quotidianis, quas minutas dicunt; & quæ solis actu inservientibus Ecclesiæ, & interessentibus

u tribuuntur